

Верховний
Суд

Інструменти забезпечення єдності судової практики в Касаційному адміністративному суді Верховного Суду

Бевзенко Володимир
суддя Касаційного адміністративного суду
Верховного Суду

План

1. Загальне адміністративне право як передумова єдності судової практики
2. Інститут типової, зразкової адміністративної справи
3. Розгляд та вирішення адміністративної справи палатою
4. Розгляд та вирішення адміністративної справи об'єднаною палатою
5. Повноваження Великої Палати Верховного Суду
6. Позапроцесуальні інструменти забезпечення єдності судової практики

1. Загальне адміністративне право як передумова єдності судової практики

Причини різної судової практики

- різне розуміння, тлумачення і застосування понять Загального адміністративного права
- різне тлумачення і застосування положень матеріального законодавства
- різне тлумачення і застосування положень процесуального законодавства

Інструменти діяльності суб'єктів владних повноважень

1) Адміністративний акт

2) Нормативний акт

3) Адміністративний договір

4) Акт планування

5) Акт-дія

6) Приватноправові інструменти
діяльності СВП

Індивідуальний акт (п. 19 ч. 1 ст. 4 КАС України)

адміністративний акт (проект
Закону України «Про
адміністративну процедуру» № 9456
від 28.12.2018)

Юридично нейтральні дії (прояви активності) СВП, які не можуть оскаржуватися

процедурні
документи

роз'яснення

інформування,
повідомлення

документи
фіксації станів
(протокол, акт,
висновок)

правопідтвер
джуючі
документи
(посвідчення,
свідоцтво,
ліцензія,
витяг з ЄДР)

Суб'єкт владних повноважень

Адміністративна процедура

Рішення (адміністративний акт)

Витяг з ЄДР про право власності / користування
об'єктом державної реєстрації (земельна
ділянка, нерухомість, ТЗ, інших речових прав etc)

... інші поняття Загального адміністративного права,
які обумовлюють різну судову практику

- Публічна влада
- Публічно-правові відносини
- Суб'єкт владних повноважень
- Нормативний акт

... інші поняття Загального адміністративного права,
які обумовлюють різну судову практику

- Публічно-владні управлінські функції
- Публічна служба
- Адміністративний розсуд

Новели проекту Закону України «Про адміністративну процедуру» № 9456 від 28.12.2018

Адміністративний орган

- Поняття
- Компетенція
- Відвід
- Правонаступництво

Адміністративний орган

- Форма, зміст, мотивування
- Відкликання або визнання недійсним

Адміністративний орган

- Дослідження фактів для розгляду справи
- Запрошення та повідомлення

Застосування
норм процесуального

Застосування
норм матеріального
законодавства

Загальне адміністративне
право

**Для забезпечення єдиної судової
практики слід:**

Говорити єдиною мовою і про одні і ті ж
формалізовані поняття

Сприймати одні і ті ж прояви активності СВП
– **однаково**

Розуміти адміністративно-правові явища,
виходячи з одних і тих же положень
Загального адміністративного права

Висновок

Допоки надійно не будуть засвоєні положення
Загального адміністративного права – єдність
судової практики забезпечити буде складно

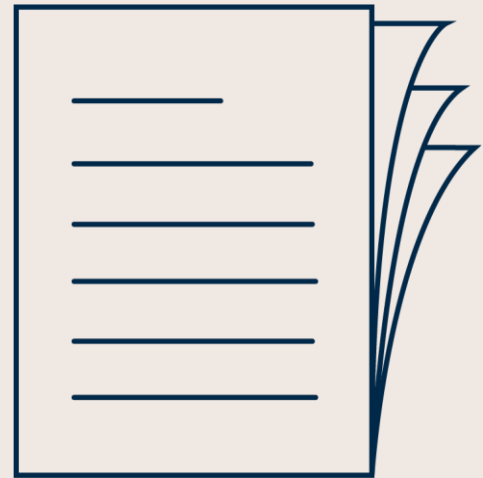
2. Інститут типової, зразкової адміністративної справи

ст. 4, 290 КАС України

Основні засади судочинства (ст. 129 Конституції України)

... 9) обов'язковість судового рішення

Обов'язковість судових рішень (ч. 5 ст. 13 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»)

Висновки щодо застосування норм права, викладені у постановах Верховного Суду, є обов'язковими для всіх суб'єктів владних повноважень, які застосовують у своїй діяльності нормативно-правовий акт, що містить відповідну норму права

Зразкове рішення (п. 22 ч. 1 ст. 4 КАС України)

При ухваленні рішення у типовій справі, яка відповідає ознакам, викладеним у рішенні Верховного Суду за результатами розгляду **зразкової справи**, суд має враховувати **правові висновки** Верховного Суду, викладені у рішенні за результатами розгляду зразкової справи (ч. 3 ст. 291 КАС України)

3. Розгляд та вирішення адміністративної справи палатою

Палати Касаційного адміністративного суду (ст. 37 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»)

податків, зборів та інших
обов'язкових платежів

захисту соціальних прав

виборчого процесу та
референдуму, а також захисту
політичних прав громадян

Суд <...> передає справу на розгляд палати,
<...> якщо ця колегія вважає за необхідне
відступити від висновку щодо застосування
норми права у подібних правовідносинах,
викладеного в раніше ухваленому рішенні
Верховного Суду у складі колегії суддів з цієї
самої палати або у складі такої палати (ч. 1
ст. 346 КАС України)

4. Розгляд та вирішення адміністративної справи об'єднаною палатою

Суд, <...>, передає справу на розгляд об'єднаної палати, якщо ця колегія або палата вважає за необхідне відступити від висновку щодо застосування норми права у подібних правовідносинах, викладеного в раніше ухваленому рішенні Верховного Суду у складі колегії суддів з іншої палати або у складі іншої палати чи об'єднаної палати (ч. 2 ст. 346 КАС України)

5. Повноваження Великої Палати Верховного Суду

Суд, <...>, передає справу на розгляд Великої Палати, якщо така колегія (палата, об'єднана палата) вважає за необхідне відступити від висновку щодо застосування норми права у подібних правовідносинах, викладеного в раніше ухваленому рішенні Верховного Суду у складі колегії суддів (палати, об'єднаної палати) іншого касаційного суду (ч. 3 ст. 346 КАС України)

Суд, <...>, передає справу на розгляд Великої Палати Верховного Суду, якщо така колегія (палата, об'єднана палата) вважає за необхідне відступити від висновку щодо застосування норми права у подібних правовідносинах, викладеного в раніше ухваленому рішенні Великої Палати (ч. 4 ст. 346 КАС України)

Суд, <...>, має право передати справу на розгляд Великої Палати Верховного Суду, якщо дійде висновку, що справа містить виключну правову проблему і така передача необхідна для забезпечення розвитку права та формування єдиної правозастосовчої практики (ч. 5 ст. 346 КАС України)

Справа передається на розгляд
Великої Палати Верховного Суду у
всіх випадках, коли учасник справи
оскаржує судові рішення з підстав
порушення правил предметної
юрисдикції (ч. 6 ст. 346 КАС України)

6. Позапроцесуальні інструменти забезпечення єдності судової практики

Позапроцесуальні інструменти

Робочі обговорення

- колегією
- палатою
- Касаційним адміністративним судом

Наукові заходи

- конференції
- лекції, тренінги

Інше

- наукові публікації (монографії, підручники, статті, тези, огляди)
- наукові висновки членів Науково-консультативної ради при Касаційному адміністративному суді

Робочі, наукові обговорення

Робочі, наукові обговорення

- тлумачення і застосування норм матеріального права

- тлумачення і застосування норм процесуального права

- судова практика розгляду і вирішення спорів

Проект Закону України «Про адміністративну процедуру» № 9456 від 28.12.2018

Стаття 93.
Повернення,
відшкодування
шкоди у зв'язку з
відкликанням або
визнанням
недійсним
адміністративного
акта

1. Майно та кошти, надані особі на підставі адміністративного акта, відкликаного або визнаного недійсним із зворотною дією в часі, підлягають поверненню відповідно до положень Цивільного кодексу України

2. Збитки або понесені витрати особи внаслідок відкликання чи визнання недійсним адміністративного акта з вини адміністративного органу підлягають відшкодуванню особі в повному обсязі адміністративним органом у порядку, визначеному законодавством

Верховний
Суд

Дякую за увагу!